

การวิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมการเติบโตอย่างมี ส่วนร่วมบนพื้นฐานประชาธิปไตย

สุพิศ บุญลาภ¹, ประธมาศ พลิชฐ์ภักกุล²

^{1,2}สาขาสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

E-mail: supit_b@rmutt.ac.th¹, pattama_p@rmutt.ac.th²

Received: May 05, 2020

Revised: July 23, 2020

Accepted: August 07, 2020

บทคัดย่อ

รูปแบบการส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมบนพื้นฐานประชาธิปไตยเป็นตัวบ่งชี้ว่าองค์กรรัฐได้ปฏิบัติการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างจริงจังตามนโยบายจากส่วนกลางหรือไม่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมบนพื้นฐานประชาธิปไตยภายใต้กรอบนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกับทฤษฎีหรือไม่ อย่างไร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน เป็นประชาชนอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลนครแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและองค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อหาความสอดคล้องของโมเดล ปรากฏว่า โมเดลมีค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนตามที่กำหนดตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ $\chi^2/df = 1.40$, $p=0.06$, $CFI=0.99$, $GFI=0.98$, $RMSEA=0.03$ ปรากฏตัวแปรแฝง 2 ตัวแปร จากตัวแปรสังเกตได้ 17 ตัวแปร ได้แก่ ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และความมั่นคงปลอดภัย มีประเด็นไม่มีการให้สินบน/เงินใต้โต๊ะจากภาคธุรกิจ ($t=13.32$) และประเด็นไม่มีการก่อการร้ายเกิดขึ้นในพื้นที่ ($t=13.33$) มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดต่อตัวแปรแฝงตามลำดับด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 อีกทั้งแนวทางการพัฒนาตามทิศทางการปฏิบัติการทำงานขององค์กรท้องถิ่นได้ถูกวิเคราะห์บนข้อค้นพบดังกล่าว

คำสำคัญ: การส่งเสริม การมีส่วนร่วม การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

Factor Analysis of Encouragement Participatory On a Civil State

Supit Boonlab¹ and Pattama Pasitphakakul²

^{1,2}Department of Social Sciences, Faculty of Liberal Arts,
Rajamangala University of Technology Thanyaburi

E-mail:supit_b@mutt.ac.th¹, pattama_p@mutt.ac.th²

Received: May 05, 2020

Revised: July 23, 2020

Accepted: August 07, 2020

Abstract

The model of encouragement of participation on the civil state was an indicator that public organizations have seriously reformed their staffs' operations following central policies. This research aimed to confirm the model of encouragement of participatory based on civil state under Thailand 4.0 policy whether the empirical data was consistent with the theory or not. The sample consisted of 398 participants who live in a local organization in Pathum Thani Province.

Data analysis results using exploratory analysis and confirmatory analysis to find the model's consistency indicated that the model had a consistency index specified in the following criteria $\chi^2/df = 1.40$, $p=0.06$, $CFI=0.99$, $GFI=0.98$, $RMSEA=0.03$. There were two latent variables from seventeen observable variables, i.e., operational transparency and security. Simultaneously, no bribes/kickbacks from the business sector ($t=13.32$) and no terrorist incidents occurred in the area ($t=13.33$) clearly showed the highest correlations on the latent variable, respectively, at a significant level at 0.01. Under the direction of the local organization's work reform, the development guidelines have been analyzed on the findings.

Keywords: encouragement, participation, confirmatory factor analysis

บทนำ

การบริหารราชการแบบสนับสนุนส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายหนึ่งของการบริหารจัดการของฝ่ายบริหารปัจจุบัน ภายหลังจากการทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลทหาร พร้อมด้วยการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 การปฏิรูประบบราชการ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐให้สอดคล้องกับเป้าหมายไทยแลนด์ 4.0 นั้น คณะกรรมการปฏิรูปคณบดีงานปฏิรูปประเทศเร่งด่วน 6 กลุ่ม วางแนวทางแก้ความเหลื่อมล้ำ แก่การคดโกง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง ปฏิรูประบบราชการ และสร้างอนาคตไทย การดำเนินงานเร่งด่วน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 แผนแก้ปัญหาปากท้องของประชาชน หรือการแก้ความจน กลุ่มที่ 2 แผนลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในสังคม หรือแก้เหลื่อมล้ำ กลุ่มที่ 3 การสร้างความเป็นธรรมของสังคม หรือแก้โกง กลุ่มที่ 4 แผนสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กลุ่มที่ 5 แผนปฏิรูปราชการเพื่ออำนวยความสะดวกประชาชนหรือปฏิรูปราชการ และกลุ่มที่ 6 สร้างอนาคตไทย

การบริหารราชการท้องถิ่นผ่านการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้น น่าจะมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนมากกว่ารูปแบบการบริหารอื่น เพื่อเป้าหมายการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น (นันทิดา จันทร์ศิริ, 2558; Jachtenfuchs, 2001) ตรงข้ามกับ ผลการวิจัยของ วิฑิตมา อุดมศรี (2012) พบว่าการมีส่วนร่วมนั้นอยู่เพียงแค่ระดับปานกลางของการบริหารงานท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนมีบทบาทไม่มากนักในการมีส่วนร่วมตรวจสอบการบริหารกิจการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นเพียงวาทกรรมแต่ด้วยการปฏิบัติจริง (มานิต วัฒนเสน, 2559) เพราะฉะนั้นเพื่อยืนยันข้อค้นพบที่ผ่านมามีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะดำเนินการศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นของการสำรวจองค์ประกอบของการส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมบนพื้นฐานประชารัฐภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อหาตัวแปรแฝง (latent variables) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อหาความสอดคล้องเชิงประจักษ์ รวมถึงวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง เพื่อนำไปใช้ทำนายตัวแปรตามต่อไปในโครงการวิจัยทิศทางการปรับตัวของพนักงานรัฐ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมบนพื้นฐานประชาธิปไตยภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระบุว่า กลยุทธ์เพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นกับทุกภาคของสังคม จำเป็นต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะหน้า ระยะกลาง และระยะยาว โดยต้องมีกรอบปฏิรูป 3 ส่วน ได้แก่ 1) ภาครัฐต้องปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้าง และกระบวนการทำงานของหน่วยงาน ให้มีความโปร่งใส เชื่อสัตย์ ซื่อตรง มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ถือประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนได้อย่างราบรื่น 2) ภาคธุรกิจเอกชนต้องปฏิรูปการทำงาน โดยยึดกติกาโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นเป็นธรรมต่อลูกค้า รับผิดชอบต่อสังคม มีมาตรฐานการบริการ มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ สามารถทำงานร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชนได้อย่างราบรื่น 3) ภาคประชาชนต้องเสริมสร้างให้ประชาชนเกิดความตระหนักในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง มีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ และมีส่วนในการประชาพิจารณ์ มีความเข้าใจในหลักการของการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

สำหรับคำว่า “ประชาธิปไตย” ที่รัฐบาลทหารปัจจุบันยึดเป็นแนวทางในการบริหารประเทศโดยได้ให้นิยามความหมายอย่างสั้นที่สุดว่า “เป็นการประสานพลังทุกส่วนของ “ประชา” กับทุกส่วนของ “รัฐ” เพื่อพัฒนาสังคมทุกระดับ” โดยได้มีการสร้างคน-งาน-การสื่อสารผ่านพื้นที่เครือข่ายประชาธิปไตย ที่ประกอบด้วย ฝ่ายการเมือง ราชการ ประชาชน และเอกชน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนประเทศไทย โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง ควบคู่ไปกับการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ครอบคลุมใน 4 เสาหลักสำคัญ คือ ธรรมาภิบาล นวัตกรรมและผลผลิตภาพ การพัฒนาทุนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในความมั่งคั่ง (Ispacethailand, 2017) ประเด็นการมีส่วนร่วมจึงเป็นส่วนสำคัญที่ส่งเสริมแนวทางการปฏิรูปการทำงานของพนักงานรัฐภายใต้การมุ่งสู่ไทยแลนด์ 4.0

Nanda (2006) พบว่า ธรรมาภิบาลไม่มีเกณฑ์การกำหนดตัววัตถุประสงค์บางมุมมอง เช่น เสถียรภาพทางการเมือง หลักนิติธรรม การกำหนดกฎระเบียบ แบบแผน นโยบาย การบริหารจัดการ การควบคุมคอร์รัปชัน และความรับผิดชอบต่อ อีกทั้งระดับสูงของความ

ยากจนในประเทศและการกำกับดูแลที่อ่อนแอมีการเชื่อมโยง เป็นผลให้เกิดความยากในการเลือกที่จะปฏิบัติ อีกทั้งภาพรวมของประวัติศาสตร์ แนวคิดการบริหารจัดการมุ่งเน้นด้านประสิทธิภาพของการกำกับดูแล ไม่รวมประเด็นประชาธิปไตยและความชอบธรรม (Jachtenfuchs, 2001) แต่ธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่นที่บริบทด้านกระแสโลกาภิวัตน์แนวคิดประชาธิปไตย และแนวคิดการกระจายอำนาจ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ Bevir (2010) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการขององค์กรภาครัฐการมีส่วนร่วม (participation) และความชอบธรรม (legitimacy) อีกทั้ง นันธิดา จันทรศิริ (2558) เสนอว่าธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่นให้ความสำคัญด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่นพบว่าบริบทด้านกระแสโลกาภิวัตน์ แนวคิดประชาธิปไตยและแนวคิดการกระจายอำนาจ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่นต้องไม่เห็นแก่พวกพ้อง ต้องลดความหวาดระแวงประชาชน และต้องกล้ากระจายอำนาจและทรัพยากรไปสู่ท้องถิ่น ให้คนส่วนใหญ่ของประเทศมีอำนาจต่อรองการใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียม

Kananurak (2011) องค์กรที่มีประสิทธิภาพคือ แข่งขัน แสดงผลกำไรและการเติบโต นวัตกรรมคุณค่า ประสิทธิภาพลูกค้า ความพอใจ และความพึงพอใจของพนักงาน เพื่อจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำต้องรักษาความสมดุลระหว่างระบบกับประชาชนสองประเภทของความเป็นผู้นำ: ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความเป็นผู้นำในการทำธุรกรรม ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเช่นการเป็นมหาวิทยาลัยธุรกิจที่โดดเด่นเข้าเอเชีย ผู้นำมีความรับผิดชอบในวิสัยทัศน์และกลยุทธ์หลัก เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์และกลยุทธ์หลักองค์กรได้ค่อย ๆ ย้ายจากระบบราชการแบบดั้งเดิมโครงสร้างเป็นโครงสร้างแนวนอนเครือข่ายที่ซับซ้อนและมีความยืดหยุ่น ดังนั้นจึงบทบาทของผู้นำมุ่งเน้นไปที่คุณภาพของคนภายในองค์กร มีประสิทธิภาพพนักงานทำงานได้ดี แก้ปัญหาและคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เมื่อใดก็ตามที่พนักงานกลายเป็นคนที่รับผิดชอบองค์กรต่าง ๆ ไม่เพียงเท่านั้นแข่งขันในตลาดท้องถิ่นของตน แต่ยังสามารถแข่งขันได้ทั่วโลก การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบต่อกำไรและการเติบโตขององค์กร

Srimahawaro (2018) ตรวจสอบสมมติฐานทางทฤษฎีแล้วพบว่า ไม่ว่าจะเป็นสมมติฐานทางภูมิศาสตร์ สมมติฐานทางวัฒนธรรมและสมมติฐานความรู้ ไม่ได้มีนัยสำคัญต่อความแตกต่างเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม หากแต่สาเหตุหลักของความแตกต่างเรื่องดังกล่าว มีพื้นฐานที่มาจากการที่ประชาชนในประเทศนั้นขาดสิทธิทางการเมืองต่างหาก จนนำ

ไปสู่ความขัดแย้งและการเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การพัฒนาประชาชน และราษฎรให้มีความเป็นพลเมือง ส่งเสริม ขยายฐานสิทธิทางการเมืองของประชาชนให้กระจายไปทุกระดับ ผู้นำประเทศดำเนินนโยบายและแผนบริหารประเทศที่ถูกต้องจากคนที่ถูกต้อง กลไกต่าง ๆ จะขับเคลื่อนโดยธรรมชาติ ปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมจะลดลง ความเจริญจะตามมาและจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผย โปร่งใส สุจริตทุกขั้นตอนการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้นยังมีความไม่ชัดเจนในการปฏิรูปที่แท้จริงของหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะตรวจสอบว่าการมุ่งสู่เป้าหมายนโยบายไทยแลนด์ 4.0 บนการปรับเปลี่ยนการทำงานของพนักงานท้องถิ่นนั้นเป็นอย่างไรต่อสายตาของประชาชน ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาประเด็นดังกล่าวจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับบริการสาธารณะจากเทศบาลนครแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี ด้วยเหตุผลว่าเทศบาลแห่งนี้เป็นที่เศรษฐกิจของจังหวัด ประกอบไปด้วย สถานประกอบการที่หลากหลาย สถาบันการศึกษา อีกทั้งเป็นเส้นทางเชื่อมต่อด้านโลจิสติกส์ที่สำคัญ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 18 ตัวแปร ซึ่งในแนวคิด ทฤษฎีตามนโยบายการปฏิรูปการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐของการบริหารงานรัฐบาลปัจจุบัน ตัวแปรทั้งหมดถูกประยุกต์มาจากเครื่องมือการสำรวจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Oldekop et al, 2015) และการออกแบบเพิ่มเติมบางส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของการบริหารงานของรัฐบาลไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานขององค์กรสามด้าน (การสร้างความมั่นคง การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเสมอภาค และการส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมบนพื้นฐานประชาธิปไตย) และประสิทธิภาพการทำงาน โดยมีค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง 0.877-0.936

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลนครรังสิตจำนวน 82,483 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน (Yamane, 1973) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ให้ระบุขั้นตอน หรือระยะที่ดำเนินการวิจัยเป็นข้อ ๆ ตามลำดับการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ถูกสร้างขึ้น ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบวัดความคาดหวังต่อรูปแบบการทำงานของเทศบาลรังสิต โดยแบ่งระดับการประเมินความคาดหวัง ออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) ตามลำดับ มีความเที่ยงตรงสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค 0.934

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ด้วยโปรแกรม LISREL version 8.80 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงการวัดระหว่างตัวแปรแฝง (Latent variable) กับตัวแปรสังเกต (Observed variable) พิจารณาจากเกณฑ์ดัชนีที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืนของแบบจำลอง (Schumaker & Lomax, 2004; Hair et al, 2010)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 55.0 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 37.24 รองลงมาอายุ 31- 40 ปี ร้อยละ 26.56 มีการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 99.1 ประกอบอาชีพ ค่าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 48.4 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 46.2 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001- 20,000 บาท ร้อยละ 60.5 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 37.9

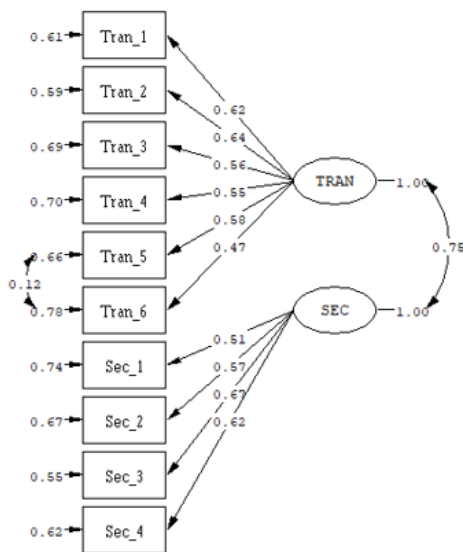
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (ตารางที่ 2) พบว่าจากตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัวแปร มีค่า factor loading ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (Costello & Osborne, 2005) เหลือเพียง 10 ตัวแปร และทั้งสององค์ประกอบมีตัวแปรสังเกตได้อย่างน้อย 3 ตัวแปร (Costello & Osborne, 2005) ดังนั้น องค์ประกอบที่ 1 ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน มีตัวแปรสังเกตสังเกตได้ จำนวน 6 ตัวแปร มีค่า factor loading ระหว่าง 0.591-0.642 องค์ประกอบที่ 2 ความมั่นคงปลอดภัย มีทั้งหมด 4 ตัวแปรสังเกตได้ มีค่า factor loading ระหว่าง 0.620-0.679 ขณะที่ KMO > 0.80 และ $p < 0.05$.

เมื่อพิจารณาค่า Variance Inflation Factor (VIF) เพื่อดูภาวะร่วมทำนายของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร พบว่า ค่า VIF มีค่าเท่ากับ 1.223-1.479 ซึ่งน้อยกว่า 0.5 (Hair et al, 2010) จึงไม่มี multicollinearity และค่าพหาวามิตอร์ที่ต้องประมาณค่า พบว่าจำนวนพหาวามิตอร์มี 19 ตัว แต่ $10(10+1)/2 = 60.5$ ดังนั้นโมเดลเป็น Over

identification สามารถนำตัวแปรสังเกตได้เหล่านี้ไปดำเนินการวิเคราะห์เพื่อหาความสอดคล้องต่อไปได้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม บนพื้นฐานประชารัฐภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ปรากฏว่า การปรับตัวแบบการวัดนี้ ผู้วิจัยได้ยอมรับความคลาดเคลื่อนของคู่ตัวแปรสังเกตได้หนึ่งคู่ได้แก่ Tran_5 กับ Tran_6 เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าตัวแปรทั้งสองคู่อยู่ร่วมองค์ประกอบเดียวกันจึงยอมรับการผ่อนคลายเงื่อนไขนี้ และส่งผลให้ภาพรวมของตัวแบบมีความสอดคล้องตามทฤษฎี ตามภาพที่ 1 และเกณฑ์การยอมรับการปรับโมเดล ตารางที่ 1

เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบพบว่า ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) มีประเด็นไม่มีการให้สินบน/เงินใต้โต๊ะจากภาคธุรกิจ (Tran_2) ค่าสูงที่สุด ($r=0.62$) รองลงมา ระบบอุปถัมภ์ ถูกจัดให้หมดไป (Tran_1) ($r=0.64$) องค์ประกอบความมั่นคงปลอดภัย (Security) มีประเด็นไม่มีการก่อการร้ายเกิดขึ้นในพื้นที่ (Sec_3) มีค่าสูงที่สุด ($r=0.67$) รองลงมา การตั้งรับและแก้ไขปัญหาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทันการณ์และเห็นผล ($r=0.62$)

Chi-Square=46.27, df=33, P-value=0.06242, RMSEA=0.030

ภาพที่ 1 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีความกลมกลืนของตัวแบบผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์	ผล
χ^2 -test=46.27 df=33 p=0.06	ไม่มีนัยสำคัญ (p>0.05)	ผ่าน
χ^2 /df=46.27 / 33=1.40	<2.00	ผ่าน
CFI=0.99	≥0.95	ผ่าน
GFI=0.98	≥0.95	ผ่าน
AGFI=0.97	≥0.95	ผ่าน
RMSEA=0.03	< 0.05	ผ่าน
SRMR=0.03	< 0.05	ผ่าน
Largest Standardized Residual=3.00	l 2.00 l	ไม่ผ่าน
Smallest Standardized Residual=-2.53		
Q-Plot ขึ้นพอกับเส้นแนวทแยง	Slope > 1.00	ผ่าน

เดลการ

ปั่นบวก

วิจัยมี

ทั้งหมดขนาดตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.55 และแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว (t>1.96)

องค์ประกอบความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และองค์ประกอบความมั่นคงปลอดภัย มีค่าความเที่ยงที่ผ่านเกณฑ์ (มากกว่า 0.60) แต่ค่าความแปรปรวนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ จึงอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้ในองค์ประกอบได้น้อย (ต่ำกว่า 0.05) ขณะที่เมื่อพิจารณาค่าความแปรผันร่วม (R²) ของตัวแปรสังเกตได้ภาพรวมมีค่าค่อนข้างต่ำ ร้อยละ 22-41 ของตัวแปรแฝงความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และร้อยละ 26-44 ของตัวแปรแฝงความมั่นคงปลอดภัย

ตารางที่ 2 คำนำน้าหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ

องค์ประกอบตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ					ความเที่ยง (R²)
	b	B	SE	t	R²	
ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency)						0.74 และ 0.33
Tran_1 ระบบอุปถัมภ์ ถูกขจัดให้หมดไป	0.55	0.62	0.04	12.89*	0.39	
Tran_2 ไม่มีการให้สินบน/เงินใต้โต๊ะจากภาครัฐกิจ	0.54	0.64	0.04	13.32*	0.41	
Tran_3 ความเป็นอิสระจากแรงกดดันทางการเมืองจากส่วนกลาง และมีกลไกการทำงานสอดคล้องกับรัฐบาล	0.44	0.56	0.04	11.37*	0.31	

Tran_4 เทศบาลถูกแบ่งแยกอำนาจอย่างชัดเจนจากรัฐบาลกลาง มีความร่วมมือของสมาคมเทศบาล เพื่ออำนาจหน้าที่ ความเข้มแข็ง นำไปสู่ความสามารถในการบริหารจัดการในองค์กรอย่างเข้มแข็งและเด็ดขาด	0.43	0.55	0.04	11.10*	0.30
Tran_5 มีระบบที่เข้มแข็งมาตรฐานในการตรวจสอบการใช้นโยบายและกฎหมาย เป็นที่ยอมรับของสังคม	0.49	0.58	0.04	11.74*	0.34
Tran_6 มียุทธศาสตร์ต่อต้านการทุจริตในทุกกระดับ (ระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น สื่อ)	0.40	0.47	0.04	9.25*	0.22
ความมั่นคงปลอดภัย (Security)					
Sec_1 มีความมั่นคงด้านสังคม เศรษฐกิจและความปลอดภัย	0.42	0.51	0.04	9.95*	0.26
Sec_2 เห็นความหลากหลายในการเลือกตั้ง เช่น ความสามารถวิสัยทัศน์ ที่เป็นรูปธรรมของผู้สมัคร	0.47	0.57	0.04	11.34*	0.33
Sec_3 ไม่มีการก่อการร้ายเกิดขึ้นในพื้นที่	0.54	0.67	0.04	13.55*	0.45
Sec_4 การตั้งรับและแก้ไขปัญหาเป็นไปด้วยความรวดเร็วทันการณ์และเห็นผล	0.47	0.62	0.04	12.45*	0.38
KMO = 0.913, Bartlett's Test of Sphericity = 2173.037, Sig = 0.000					

*p<0.01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมบนพื้นฐานประชาธิปไตยภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ระบุว่าเมืององค์ประกอบ ได้แก่ ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งมีค่าดัชนีที่กำหนดทางทฤษฎีเป็นไปตามเกณฑ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า ความโปร่งใสการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่าประชาชนที่ได้รับการบริการจากหน่วยงานท้องถิ่นมององค์กรว่ามีการบริหารจัดการประชาชนให้ความ

เชื่อมั่นได้ โดยเฉพาะประเด็นไม่มีการให้สินบน/เงินใต้โต๊ะจากภาคธุรกิจที่ปรากฏค่าสูงที่สุด ($t=13.32$) สอดคล้องกับข้อค้นพบจาก นันทิดา จันทศิริ, (2558) และ Srimahawaro (2018) ที่อธิบายว่าการที่องค์กรจะพัฒนาควรส่งเสริมความมีสิทธิความเป็นพลเมือง โดยการเน้นบทบาทความเป็นผู้นำที่รับผิดชอบต่อการกระทำ และเน้นประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน ด้วยหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีในการกำกับดูแล (Kananurak, 2011; Azmat & Coghill, 2005) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าองค์กรท้องถิ่นมีการปรับเปลี่ยนในสายตาประชาชนในทิศทางที่ดีขึ้น ปรากฏความโปร่งใสตามหลักการบริหารธรรมาภิบาลนับว่าเป็นสัญญาณที่ดี อีกทั้ง มุรธาธีร์ รักษาติเจริญ (2558) ค้นพบว่าการมีส่วนร่วมในชุมชนส่งผลทางอ้อมต่อความยั่งยืนที่สนับสนุนอีกทางหนึ่ง ขณะที่ประเด็นมียุทธศาสตร์ต่อการจัดการทุจริตในทุกระดับ (ระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาสังคมและสื่อ) ผลการวิเคราะห์ต่ำที่สุด ($t=9.25$) อาจยังไม่ปรากฏชัดเจนในการบริหารจัดการขององค์กรท้องถิ่น สอดคล้องกับความคิดเห็นของ มานิต วัฒนเสน (2559) ที่ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเพียงวาทกรรมไม่เกิดขึ้นจริง กล่าวคือยังมีพฤติกรรมการทุจริตอยู่ในทุกระดับนั่นเอง

องค์ประกอบความมั่นคงปลอดภัย เมื่อพิจารณาประเด็นไม่มีการก่อการร้ายเกิดขึ้นในพื้นที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 สูงที่สุด ($t=13.33$) และรองลงมา การตั้งรับและแก้ไขปัญหาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทันการณ์และเห็นผล ($t=12.45$) เหล่านี้เป็นจุดแข็งขององค์กรท้องถิ่นที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าจะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข มีความเชื่อมั่นในคุณภาพชีวิต แต่ประเด็นมีความมั่นคงด้านสังคม เศรษฐกิจและความปลอดภัยแสดงค่าต่ำที่สุด ($t=9.95$) หมายความว่า การดำเนินการขององค์กรท้องถิ่นควรมุ่งเน้นความมั่นคงให้ประจักษ์แก่ชุมชนอย่างจริงจังมากขึ้น กล่าวโดยสรุปว่า การส่งเสริมการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมบนพื้นฐานประชารัฐขององค์กรท้องถิ่นไทยมีความสัมพันธ์กันสองมิติ ได้แก่ ความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้จะเป็นจุดแข็งขององค์กรที่ควรจะตระหนักและพัฒนาในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานในอนาคตให้สอดคล้องกับทิศทางของนโยบายประชารัฐที่มีความต้องการให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อจำกัดในการสำรวจข้อมูลอาจยังไม่สะท้อนกลุ่มของประชาชนที่มีการศึกษาที่สูงขึ้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ดังนั้นในคราวต่อไปควรมุ่งกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปเพื่อเห็นความแตกต่างที่เกิดขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการเรื่อง “การวิจัยทิศทางการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานขององค์กรท้องถิ่นและประสิทธิภาพการบริการเพื่อตอบสนองนโยบายไทยแลนด์ 4.0” ซึ่งได้รับการสนับสนุนเงินทุนวิจัยจากสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติมา อุดมศรี. (2012). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. *Veridian E-Journal, Su*, 5(3), 220-238.
- นันทิดา จันทศิริ. (2558). ธรรมชาติปละระดับท้องถิ่น: มุมมองด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 95-117.
- มานิต วัฒนเสน. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารกิจการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 9(2), 90-107.
- มูรธาธิ์ รักษาติเจริญ. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตรอย่างยั่งยืนของชุมชนในกลุ่มน้ำลำเชียงไกร. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(1), 76-87.
- Azmat, F. & Coghill. K. (2005). Good Governance and Market-Based Reforms: A Study of Bangladesh. *International Review of Administration Sciences*, 71(4).
- Bevir, M. (2010). *Democratic Governance*. Princeton and Oxford: Princeton University.
- Costello, A. B. & Osborne, J. W. (2005). Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical Assessment, Research, & Evaluation*, 10, 1-9.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis: A Global Perspective (7th ed.)*. New Jersey: Prentice Hall.

- Jachtenfuchs, M. (2001). The Governance Approach European Integration. **Journal of Common Market Studies**, 39(2), 245-264.
- Kananurak, N. (2011). Leadership Role for Producing Professional Employees. **University of the Thai Chamber of Commerce Journal**, 31(1), 123-133.
- Nanda, V.P. (2006). The Good Governance Concept Revisited. **The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science**, 603(1).
- Oldekop et al. (2015). **100 key research questions for the post 2015 development agenda**. [Online]. from onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/dpr.12147/full.
- Schumaker, R.E., & Lomax, R.G. (2004). **A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling (2nd ed.)**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Srimahawaro, W. (2018). The reduction of sustainable inequality and unfair transitional period of Thailand. **Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University**, 10(2), 40-48.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.)**. New York: Harper and Row.
-